

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-7-71-59>

УДК 336.1:338.2

Лівощко Т.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри підприємництва, торгівля біржова діяльність
Національний університет «Запорізька політехніка»

ЕФЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН У ДОВГОСТРОКОВІЙ ПЕРСПЕКТИВІ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Анотація. Міжбюджетні відносини відбивають взаємозв'язки бюджетів різних рівнів та впливають на соціально-економічний розвиток країни. Такі відносини базуються на розподілі та закріпленні видатків по відповідних рівнях бюджетної системи. Стаття присвячена плануванню прогнозного бюджету який повинен забезпечити вирівнювання рівня фінансових ресурсів, необхідних для виконання певних функцій управління та контролю планів надходження доходів у Державний та місцеві бюджети тощо. Складність процесу планування коштів на виконання бюджетних програм зростає з кожним роком. Без впровадження прогнозних планів довгострокових перспектив економічного розвитку країни, сучасних методів аналізу та оцінки, своєчасне внесення змін до кошторисів не дозволяє стабілізувати процес впровадження реформ в суспільне життя та покращити соціально-економічні показники країни. Політична криза, постійна зміна Уряду, недостатність професійного досвіду призводить до деформації процесу прогнозного планування бюджетної політики та затвердження важливих показників для економічного розвитку.

Ключові слова: бюджетна політика, фінансові ресурси, державна програма, джерела, міжбюджетні відносини, місцеве самоврядування, регіони.

Livoshko Tetiana

National University «Zaporozhye Polytechnic»

EFFECTIVE PLANNING OF FINANCIAL RESOURCES IS FOR INTERBUDGETARY RELATIONS IN LONG-TERM PROSPECT OF DEVELOPMENT OF COUNTRY

Summary. Interbudgetary relations remove intercommunications of budgets of different levels and influence on socio-economic development of country. Such relations are based on distribution and fixing of charges on the corresponding levels of the budgetary system. The article is devoted planning of prognosis budget which must provide smoothing of level of financial resources, necessary for implementation certain functions of management and control of plans of receipt of profits, in State and local budgets and others like that. Complication of process of planning of money on implementation of the budgetary programs grows with every year. Planning a set of measures for investment and innovation in the country requires the development of targeted programs with significant financial resources. Without introduction of prognosis plans of long-term prospects of economic development of country, modern methods of analysis and estimation, the timely bringing of changes to the estimates the process of introduction of reforms does not allow to stabilize in public life and to improve the socio-economic indexes of country. The budgetary code of Ukraine sets distribution of types of charges that can come true due to money of the State budget and local budgets and source of their financing legislatively. For timely implementation of the budgetary programs, budgets must be provided with the necessary volume of resources, to realize the plenary powers passed by the state. Without approach of the systems to creation of basic directions of fiscal policy their mastering and analysis of results can not be executed from implementation. Ukraine extremely needs expansion of plenary powers of organs of local self-government that will influence on the sphere of market infrastructure of regional markets. A political crisis, permanent change of Government, insufficiency of work experience, results in deformation of process of the prognosis planning of fiscal policy and claim of important indexes for economic development.

Keywords: fiscal policy, financial resources, state program sources, intergovernmental relations, local government and the regions.

Постановка проблеми. У системі державного регулювання соціально-економічного розвитку країни особливе місце відводиться плануванню бюджетної політики для розвитку міжбюджетних відносин на довгостроковий період. На сучасному рівні побудови та реалізації стратегії соціально-економічних перетворень в умовах євроінтеграційних орієнтирів в Україні особливе місце відводиться перспективам прогнозного планування бюджетної політики держави. Бюджетне планування є каталізатором макро- і мікроекономічних процесів в країні. Бю-

джетна політика повинна узгоджувати інтереси всіх учасників бюджетного процесу та сприяти розвитку країни. Стратегія майбутнього розвитку будь-якої країни сьогодні зорієнтована на досягнення таких глобальних цілей, як: економічна ефективність, соціальна справедливість, політична стабільність, успішне виконання законів на всіх рівнях управління та зміцнення єдності держави. Однак, як свідчить досвід останніх років, здійснення економічних процесів в Україні має особливості, пов'язані з ускладненням політичної ситуації, розмежуванням територіальної

єдності та виникнення зони воєнного конфлікту. Це все вплинуло на організацію міжбюджетних відносин та виявило недосконалість всієї системи планування фінансових ресурсів. Проведена децентралізація влади не зменшила проблем, пов'язаних із збалансованістю фінансових ресурсів між органами виконавчої влади і місцевого самоврядування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам міжбюджетних відносин та забезпеченості їх ресурсами приділяли увагу зарубіжні та вітчизняні науковці такі, як: Дж. Стігліц, Р. Масгрейв, О. Богма, О. Василик, Б. Данилишин, О. Кириленко, С. Кучеренко, С. Кондратюк, І. Науменко, М. Чумаченко та інші. Теоретичною та методологічною основою досліджень є: головні положення і принципи теорії ринкової економіки, наукові праці вчених-економістів щодо питань регулювання розвитку економіки, фундаментальні дослідження наукових організацій відносно проблем регулювання розвитку економіки на державному та регіональному рівні. При використанні наукових досліджень в більшості запропонованих заходів не має практичного їх застосування при плануванні бюджетних програм.

Формулювання цілей статті. Метою даного дослідження є визначення підходів до планування фінансових ресурсів для бюджетної політики та організації міжбюджетних відносин на довгостроковий період на сучасному етапі економічного розвитку в Україні.

Виклад основного матеріалу. Кожна країна світу має свій підхід до побудови бюджетної системи та визначення міри самостійності місцевих органів влади, їх податкових повноважень та створення умов для розвитку життя в регіонах країни. Відповідно до Бюджетного Кодексу України побудовані нові прогресивні відносини в управлінні бюджетними ресурсами для зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування територіальних громад. Так, п. 49 розділу 1 Кодексу визначає, що «управління бюджетними коштами – сукупність дій учасника бюджетного процесу відповідно до його повноважень, пов'язаних з формуванням та використанням бюджетних коштів, здійсненням контролю за дотриманням бюджетного законодавства, які спрямовані на досягнення цілей, завдань і конкретних результатів своєї діяльності та забезпечення ефективного, результативного і цільового використання бюджетних коштів». Тобто для забезпеченості збалансованості між джерелами надходження доходів та видатків державного бюджету треба побудувати перспективний план розвитку країни на майбутній період. На розгляд Верховної Ради України були направлені проекти Постанов №6591 від 15.06.2017 та № 8357 від 15.05.2018 КМУ «Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки» та «Основні напрями бюджетної політики на 2019-2021 роки», які не були прийняті до розгляду депутатами. Основні напрями бюджетної політики, які було запропоновано в цих документах на 2018-2020 роки базуються на таких головних принципах, закладених в середньостроковому плані пріоритетних дій Уряду до 2020 року та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»:

– прискорення економічного зростання шляхом створення сприятливого інвестиційного клімату та утримання макроекономічної стабільності, зокрема продовження фіскальної консолідації;

– впровадження ефективного врядування шляхом реформи державного управління, децентралізації і реформи державних фінансів;

– розвиток людського капіталу шляхом проведення реформ системи охорони здоров'я та освіти, поліпшення надання державної соціальної підтримки;

– встановлення верховенства права і боротьба з корупцією шляхом підтримки ефективного функціонування інститутів боротьби з корупцією, забезпечення рівного доступу до правосуддя та ефективного захисту прав власності;

– забезпечення безпеки та оборони держави, зокрема захист її суверенітету та територіальної цілісності держави, а також забезпечення найважливіших аспектів безпеки громадян.

Відповідно до цих запропонованих основних напрямів бюджетної політики найбільшими пріоритетами є соціально-економічна складова.

Такі важливі документи приймаються не тільки на середньостроковий, а й на довгостроковий період, тому що суть таких складових державної програми економічного і соціального розвитку впливає на перспективу економічного поступу країни. Так, державна програма економічного і соціального розвитку України – документ, в якому визначаються цілі та пріоритети економічного і соціального розвитку, засоби та шляхи досягнення їх, формується взаємоузгоджена і комплексна система заходів органів законодавчої і виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, спрямованих на ефективне розв'язання проблем економічного і соціального розвитку, досягнення стабільного економічного зростання, а також характеризуються очікувані зміни у стані економіки та соціальної сфери. Планування комплексу заходів для інвестиційного і інноваційного підйому в країні допомагає державна цільова програма – документ, в якому міститься, визначений за ресурсами, виконавцями та строками здійснення комплексу заходів, спрямованих на досягнення цілей (розв'язання певних соціально-економічних проблем). Але всі заплановані заходи повинні забезпечуватися джерелами ресурсів. Для збалансованості фінансових ресурсів для державних програм залучаються наукові інститути, провідні фахівці у сфері економічних знань, які проводять дослідження прогнозних планів бюджетних програм із застосуванням власного та зарубіжного досвіду. Так, державне прогнозування економічного і соціального розвитку – є науково обґрунтоване передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або окремих адміністративно-територіальних одиниць, можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного і соціального розвитку. На досягнення зазначених цілей в рамках проекту Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» передбачено фінансування ряду заходів щодо надання консультативної та інформаційної допомоги

центральною та місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, громадським об'єднанням з питань формування та реалізації ефективної державної регіональної політики. Загальний обсяг фінансування в рамках технічної допомоги на 2013–2016 роки становила більш як 5 млн. євро [2, с. 41-42].

Тобто за останні роки український уряд постійно отримує фінансову допомогу від Європейського Союзу та інших країн світу для впровадження реформ в головні сфери суспільного життя країни. Ці кошти необхідні для того, щоб створити нормативно-правові умови для вирішення проблемних питань соціально-економічного розвитку східних регіонів, зокрема Донецької та Луганської областей, шляхом розроблення та прийняття відповідної комплексної державної цільової програми; впровадити комплекс заходів з відновлення юрисдикції України на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя. Ефективно запроваджено реформу у сфері формування законодавчої основи, необхідної для реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на засадах децентралізації, субсидіарності, повсюдності та спроможності самоврядування. Були внесені зміни до Бюджетного і Податкового кодексів України, у частині децентралізації фінансів, зміцнення матеріальної і фінансової основи місцевого самоврядування; формування цілісної системи стратегічного, середньострокового і короткострокового прогнозування та планування на державному, регіональному і місцевому рівні; визначення механізму координації розроблення цільових програм і проектів у сфері державної регіональної політики та їх узгодження з відповідними загальнодержавними програмами, цільовими програмами міністерств та інших цен-

тральних органів виконавчої влади; визначення на законодавчому рівні форми участі громадських об'єднань у формуванні, реалізації, проведенні моніторингу та оцінці результативності реалізації стратегій регіонального розвитку. Організація підвищення рівня кваліфікації працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади у сфері стратегічного планування регіонального розвитку дала можливість досягти оптимальних співвідношень серед фахівців через кадрові зміни в управлінні. Україні вкрай необхідно розширення сфери ринкової інфраструктури регіональних ринків; усунення або зниження бар'єрів вступу на регіональні товарні ринки нових виробників та виходу з них; підвищення рівня інженерного забезпечення регіонів, у тому числі водо забезпечення сільських населених пунктів; створення інформаційної та комунікаційної мережі, розвиток дорожньотранспортної інфраструктури; створення рівних умов для доступу населення, зокрема сільського, до освіти, підвищення якості освіти; поширення на інші регіони позитивного досвіду пілотних проектів реформування системи охорони здоров'я, підвищення доступності та ефективності медичного обслуговування населення незалежно від місця проживання; удосконалення системи територіального розміщення об'єктів сфери культури, зокрема в сільській місцевості; підвищення якості надання житлово-комунальних послуг шляхом створення конкурентного середовища на ринку таких послуг [2, с. 43-46].

Але щоб це здійснити треба планувати сталий розвиток під час визначення основних напрямів бюджетної політики та забезпечити дотримання визначеного Бюджетним кодексом України принципу обґрунтованості в частині використання реалістичних макропоказників економічного і соціального розвитку. Так, в проекті № 6591 від

Таблиця 1

Проектні макропоказники розвитку України 2017-2020 рр.

Показники за сценарієм 1 (базовим)	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	4	5
Валовий внутрішній продукт, номінальний, млрд. гривень	2845,8	3 247,7	3 611	3 981,3
Валовий внутрішній продукт, відсотків до попереднього року	101,8	103	103,6	104
Індекс споживчих цін, грудень до грудня попереднього року, відсотків	111,2	107	105,9	105
Індекс цін виробників промислової продукції, грудень до грудня попереднього року, відсотків	116,8	109	107,2	106
Рівень безробіття населення у віці 15-70 років за методологією Міжнародної організації праці, відсотків до економічно активного населення відповідного віку	9,3	9,1	8,9	8,5
Фонд оплати праці найманих працівників і грошового забезпечення військовослужбовців, млрд. гривень	796,3	972,3	1 074,4	1 185,9
Прибуток прибуткових підприємств, млрд. гривень	639	726,6	817,1	911,2
Експорт товарів і послуг, млн. доларів США	50 735	54 419	57 718	62 427
Імпорт товарів і послуг, млн. доларів США	57 222	61 806	65 649	70 104
Обмінний курс гривні до долара США, в середньому за період, гривень за долар США	27,8	29,3	30,5	31

Джерело: [13]

15.06.2017 р. [13] були запропоновані наступні прогностичні показники економічного і соціального розвитку України які наведено в таблиці 1.

Ці прогностичні макропоказники можуть бути скореговані на основі уточнення статистичних даних, зміни поточної соціально-економічної ситуації та умов функціонування економіки з урахуванням темпів необхідних реформ, внутрішніх та зовнішніх ризиків і загроз розвитку економіки. Тобто, для ефективної системи планування фінансових ресурсів потрібно впровадити механізм прогностичного планування фінансових ресурсів на рівні регіонів із врахуванням специфіки і особливостей їх соціально-економічного розвитку, демографічного й екологічного стану та на базі їх створювати прогностичні показники економіко-соціального розвитку країни. В останні роки призупинилося фінансування багатьох загальнодержавних програм, прийнятих в попередній період, наприклад таких як підтримка депресивних територій. Але процес змін продовжується. Глобальні процеси економічної децентралізації збільшують фінансову самостійність місцевих органів самоврядування і це покращує економічну ситуацію в регіонах. Оскільки через бюджетний механізм планування, який є дійовим важелем у регулюванні економічного розвитку країни, через ефективну систему міжбюджетних відносин можна досягти максимального використання фінансових ресурсів для розвитку кожного регіону України, то треба поширювати досвід та досягнення одних регіонів країни на інші.

Висновки. Підсумовуючи проведе дослідження, визначимо, що ефективність бюджетної політики – це її здатність забезпечувати безперервне та безперебійне фінансування виконання державою власних функцій та завдань відповідно до обґрунтованих показників, запланованих в середньострокових та довгострокових програмах. Стратегія бюджетного планування дозволяє поділити всі його складові на загальні (ті, що притаманні всім етапам та на-

прямкам) та специфічні (ті, що характеризують окремі державні програми). Так, до загальних характеристик ефективності процесу бюджетного планування можна віднести: дотримання часових обмежень; регламентацію бюджетних процедур; транспарентність бюджетного процесу та участь громадськості; організацію контрольних заходів; інформаційну взаємодію всіх учасників бюджетного процесу. До специфічних характеристик ефективності процесу планування бюджету можна віднести: обґрунтованість та точність прогнозів; обґрунтованість планованих показників; визначення показників результативності та ефективності використання бюджетних коштів; рівень узгодженості політичних інтересів; оперативність управління тимчасовими касовими розривами; своєчасне корегування відхилень фактичних показників від запланованих; аналіз реалізації бюджетних ризиків у відповідному бюджетному періоді. Пропозиції Уряду відносно стратегічного розвитку соціально-економічних показників в Україні проходить із складнощами. Постійна зміна Уряду, недостатність професійного досвіду призводить до деформації процесу прогностичного планування бюджетної політики та затвердження важливих показників для економічного розвитку. Все це призводить до затримки в поданні проектів основних напрямків бюджетної політики, розгляді цих проектів та затвердженні законів про Державний бюджет України. Цей процес має недостатній рівень прозорості та низьку активність громадськості у формуванні головних бюджетних програм; систематичність більшості порушень бюджетного законодавства призводить до втрати коштів; недостатня точність прогнозів макроекономічних і бюджетних показників впливає на їх виконання. До процесу довгострокового планування потрібно залучати науковців та провідних фахівців у сфері економічних знань які допоможуть впровадити сучасний механізм реалізації бюджетної політики.

Список літератури:

1. Закон України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку малих міст» № 1580 від 04.03.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1580-15>.
2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014. № 385. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF#n11>.
3. Науменко І.І. Досвід правового регулювання бюджетного процесу в країнах Європейського Союзу та його значення для України. *Правове регулювання економіки*. 2014. № 14. С. 245-256.
4. Богма О.С. Узгалянення методологічних основ концепції стратегічного обліку в управлінні бюджетним процесом. *Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво»*. 2017. № 1. С. 56-60.
5. Бойко С.В., Однорог М.А., Юхименко Я.В. Гармонічний аналіз показників Державного бюджету України та його застосування в бюджетному процесі. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 2. С. 309-317.
6. Макогон В.Д. Бюджетне прогнозування як інструмент державного регулювання економічних процесів. *Бізнес Інформ*. 2017. № 10. С. 314-318.
7. Кириленко О.П. Формування інституційного забезпечення прозорості бюджетного процесу в Україні. *Фінанси України*. 2017. № 8. С. 80-94.
8. Леваєва Л.Ю., Кучеренко С.Ю. Необхідність забезпечення прозорості бюджетного процесу. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 33 (1). С. 350-354.
9. Бухтіарова А.Г., Купрєєва Я.М. Забезпечення прозорості бюджетного процесу в Україні. *Економічний простір*. 2018. № 131. С. 128-139.
10. Мельник В.М., Савастєєва О.М. Ефективність бюджетного процесу: поняття та підходи до аналізу. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2017. № 3 (2). С. 75-81.
11. Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 р. № 2246-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2246-19>.
12. Проект Постанови №8357 «Про Основні напрями бюджетної політики на 2019–2021 роки» від 16.05.2018 року. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63995. (дата звернення: 28.06.2019).
13. Проект Постанови №6591 «Про Основні напрями бюджетної політики на 2018–2020 роки» від 15.06.2017 року. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047. (дата звернення 23.06.2019).

14. МФУ. Стратегія реформування системи управління державними фінансами 2017–2021 рр. (лютий, 2017). URL: <http://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/PFM%20Strategy%20presentaon.pdf>. (дата звернення: 19.06.2019).

References:

1. Zakon Ukrainy «Pro zatverdzhennia Zahalnoderzhavnoi prohramy rozvytku malykh mist» № 1580 vid 04.03.2004 [Law of Ukraine «On approval of the national program development of small cities» №1580 of 04.03.2004]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1580-15>.
2. Derzhavna stratehiia rehionalnoho rozvytku na period do 2020 roku, zatverdzhena Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 6 serpnia 2014 no 385 [State Strategy for Regional Development for the period up to 2020, approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 6, 2014 No. 385]. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF#n11>.
3. Naumenko I.I. (2014). Dosvid pravovoho rehuliuвання biudzhethnoho protsesu v krainakh Yevropeiskoho Soiuzu ta yoho znachennia dlia Ukrainy [Experience of legal regulation of the budget process in the countries of the European Union and its significance for Ukraine]. *Pravove rehuliuвання ekonomiky* (electronic journal), no. 14, pp. 245-256.
4. Bohma O.S. (2017). Uzahalnennia metodolohichnykh osnov kontseptsii stratehichnoho obliku v upravlinni biudzhethnym protsesom [Generalization of the methodological foundations of the concept of strategic accounting in the management of the budget process]. *Derzhava ta rehiony. Seriia «Ekonomika ta pidpriemnytstvo»*, no 1, pp. 56-60.
5. Boiko S.V., Odnoroh M.A., Yukhymenko Ya.V. (2017). Harmonichni analiz pokaznykiv Derzhavnogo biudzhetu Ukrainy ta yoho zastosuvannia v biudzhethnomu protsesi [Harmonious analysis of indicators of the State Budget of Ukraine and its application in the budget process]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no 2, pp. 309-317.
6. Makohon V.D. (2017). Biudzhethne prohnozuvannia yak instrument derzhavnogo rehuliuвання ekonomichnykh protsesiv [Budget forecasting as an instrument of state regulation of economic processes]. *Biznes Inform* (electronic journal), no 10, pp. 314-318.
7. Kyrylenko O.P. (2017). Formuvannia instytutsiinoho zabezpechennia prozorosti biudzhethnoho protsesu v Ukraini [Formation of institutional provision of transparency of the budget process in Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, no 8, pp. 80-94.
8. Levaieva L.Yu., Kucherenko S.Yu. (2017). Neobkhdnist zabezpechennia prozorosti biudzhethnoho protsesu [The need to ensure the transparency of the budget process]. *Ekonomichni visnyk universytetu*, vol. 33 (1), pp. 350-354.
9. Bukhtiarova A.H., Kuprieieva Ya.M. (2018). Zabezpechennia prozorosti biudzhethnoho protsesu v Ukraini [The transparency of the budget process in Ukraine]. *Ekonomichniy prostir*, no 131, pp. 128-139.
10. Melnyk V.M., Savastieieva O.M. (2017). Efektyvnist biudzhethnoho protsesu: poniattia ta pidkhody do analizu [The effectiveness of the budgetary process: concept and approaches to analysis]. *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva*, no 3 (2), pp. 75-81.
11. Zakon Ukrainy «Pro Derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2018 rik» vid 07.12.2017 r. № 2246-VIII [The Law of Ukraine «On the State Budget of Ukraine for 2018» dated 07.12.2017, No. 2246-VIII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2246-19>.
12. Proekt Postanovy №8357 «Pro Osnovni napriamy biudzhethnoi polityky na 2019–2021 roky» vid 16.05.2018 roku [Draft Resolution No. 8357 «On Main Directions of Budget Policy for 2019-2021» dated May 16, 2018]. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63995 (accessed 28 June 2019).
13. Proekt Postanovy №6591 «Pro Osnovni napriamy biudzhethnoi polityky na 2018–2020 roky» vid 15.06.2017 roku [Draft Resolution No. 6591 «On Main Directions of Budget Policy for 2018-2020» dated 15.06.2017]. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047 (accessed 23 June 2019).
14. MFU. Stratehiia reformuvannia systemy upravlinnia derzhavnymy finansamy 2017–2021 rr. (2017) [MFU. Strategy for reforming the public finance management system 2017-2021 (February 2017)]. Available at: <http://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/PFM%20Strategy%20presentaon.pdf> (accessed 19 June 2019).